

HOTĂRÂREA CURȚII
DIN 7 FEBRUARIE 1979¹

Ministère Public

împotriva lui

Vincent Auer

**(Cerere pentru pronunțarea unei hotărâri preliminare formulată de către Cour d'Appel
din Colmar)**

„Medici veterinari“

Cauza 136/78

În Cauza 136/78,

având ca obiect o cerere adresată Curții, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, de către Cour d'Appel din Colmar pentru pronunțarea, în litigiul pendinte în fața acestei instanțe, între

MINISTÈRE PUBLIC

și

VINCENT AUER, cu domiciliul la Mulhouse,

Părți civile:

ORDRE NATIONAL DES VÉTÉRINAIRES DE FRANCE

și

SYNDICAT NATIONAL DES VÉTÉRINAIRES,

a unei hotărâri preliminare privind interpretarea articolelor 52 și 57 din Tratatul CEE,

CURTEA,

¹Limba de procedură: franceza

constituită din H. Kutscher, președinte, J. Mertens de Wilmars și Mackenzie Stuart, președinți de cameră, A. M. Donner, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keeffe, G. Bosco și A. Touffait, judecători,

avocat general: J.-P. Warner

grefier: A. Van Houtte

pronunță prezenta

HOTĂRÂRE

1 Întrucât prin Hotărârea din 9 mai 1978, primită la Curte la 14 iunie 1978, Cour d'Appel din Colmar a solicitat Curții de Justiție, în temeiul articolului 177 din Tratatul CEE, să pronunțe o hotărâre preliminară cu privire la următoarea întrebare:

„Faptul de a interzice unei persoane care a dobândit dreptul de a exercita profesia de medic veterinar într-un stat membru al Comunității Europene și care, ulterior, a obținut cetățenia unui alt stat membru, să exercite profesia respectivă în noul stat nu constituie o restricționare a libertății de stabilire instituită la articolul 52 din Tratatul de la Roma și, în ceea ce privește accesul la profesiile independente, la articolul 57 din același tratat?”;

2 această întrebare a fost adresată în cadrul unei urmăriri penale, între altele, pe motivul practicării ilegale a medicinei veterinare în Franța;

3 pârâtul, care deținea inițial cetățenia austriacă, a urmat studii de medicină veterinară în mod succesiv la Viena (Austria), la Lyon și la Universitatea din Parma, unde a obținut, la 1 decembrie 1956, diploma de doctor în medicină veterinară (laurea în medicina veterinaria) și, la 11 martie 1957, un certificat provizoriu de exercitare a profesiei de medic veterinar, care a fost emis de către o comisie instituită de respectiva universitate;

4 certificatul i-a fost emis în temeiul dispozițiilor tranzitorii prevăzute de Legea italiană din 8 decembrie 1956, în conformitate cu care exercitarea profesiei de medic veterinar ar urma să fie, în viitor, condiționată, pe lângă obținerea unei diplome de doctor în medicină veterinară, de promovarea unui examen de stat, titularii unei diplome dobândite înainte de intrarea în vigoare a legii fiind cu toate acestea scutiți de necesitatea de a promova acest examen cu condiția de a prezenta un certificat provizoriu de practică, emis de comisiile constituite în acest scop, în special în cadrul universităților;

5 venind cu scopul de a se stabili în Franța și dobândind, la 4 octombrie 1961, cetățenia franceză prin naturalizare, partea interesată a solicitat, cu diverse ocazii, să beneficieze de dispozițiile Decretului francez nr. 62-1481 din 27 noiembrie 1962 „privind exercitarea medicinei și a chirurgiei veterinare de către medici veterinari care au dobândit sau redobândit cetățenia franceză“ (JO RF din 7.12.1962, p. 12014);

6 în conformitate cu articolul 1 alineatul (1) din acest decret, autorizația privind exercitarea medicinei și a chirurgiei veterinare poate fi acordată prin hotărârea ministrului agriculturii medicilor veterinari care au dobândit sau redobândit cetățenia franceză și care nu sunt titulari ai diplomei de stat de doctor menționată la articolul 340 din Code Rural;

7 articolul 1 alineatul (2) din același decret prevede că o comisie, numită de ministrul agriculturii, examinează calificările prezentate și formulează opinia sa cu privire la competența profesională și integritatea candidaților, iar articolul 3 din decret prevede că nicio autorizație nu va putea fi acordată persoanelor interesate în cazul în care acestea nu sunt titulare, fie a anumitor diplome franceze desemnate special, fie a unei „diplome de medic veterinar emisă în străinătate a cărei echivalare cu o diplomă franceză trebuie să fie recunoscută de către Comisia de Examinare instituită în temeiul articolului 1“;

8 Comisia competentă a considerat că, în vederea exercitării profesiei de medic veterinar, nu putea recunoaște echivalența diplomei prezentate de pârât cu o diplomă franceză, iar cererile succesive ale acestuia au fost respinse, cu toate acestea, el practicând medicina veterinară, ceea ce a determinat declanșarea urmăririi sale penale;

9 întrebarea adresată vizează, în esență, să stabilească dacă, în temeiul dispozițiilor de drept comunitar în materie de libertate de stabilire, în vigoare la momentul în care au loc faptele care fac obiectul urmăririi penale în fața instanței naționale, partea interesată se putea prevala în mod întemeiat în Franța de dreptul la exercitarea profesiei de medic veterinar, dobândit în Italia;

10 întrucât situația menționată de instanța națională este aceea a unei persoane fizice, resortisant al statului membru în care își are în mod efectiv reședința, care invocă dispozițiile tratatului în materie de libertate de stabilire cu scopul de a fi autorizată să exercite profesia de medic veterinar nefiind titular al diplomelor solicitate resortisanților în acest scop, dar deținând titlurile și diplomele dobândite într-un alt stat membru care îi permit să exercite această profesie în acest alt stat membru;

11 de asemenea, este necesar să se precizeze că această întrebare se referă la situația care exista atunci când articolul 57 alineatul (1) din tratatul privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și a altor titluri nu fusese încă aplicat în ceea ce privește exercitarea profesiei de medic veterinar;

12 acest domeniu a fost reglementat ulterior prin Directiva 78/1026 a Consiliului din 18 decembrie 1978 privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și a altor titluri oficiale de calificare în medicina veterinară, inclusiv a măsurilor destinate să faciliteze exercitarea efectivă a dreptului de stabilire și a libertății de a presta servicii (JO L 362, p. 1), completată de Directiva 78/1027 a Consiliului din 18 decembrie 1978 privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind activitățile medicilor veterinari (JO L 362, p. 7);

13 în conformitate cu articolul 18 din prima directivă și cu articolul 3 din a doua directivă, statele membre dispun de un termen de doi ani de la notificarea directivelor, pentru a lua măsurile necesare în vederea conformării;

14 prin urmare, este necesar să se examineze dacă și, după caz, în ce măsură dispozițiile articolelor 52 - 57 din tratat pot fi invocate, în perioada menționată, în situații de natura celei descrise anterior, chiar de către resortisanții statului membru de stabilire;

15 întrucât aceste dispoziții trebuie să fie interpretate având în vedere poziția lor în sistemul general al tratatului și obiectivele acestuia;

16 în temeiul articolului 3 din tratat, acțiunea Comunității implică, în vederea stabilirii unei piețe comune, între altele, eliminarea obstacolelor în calea liberei circulații a persoanelor și a serviciilor;

17 în temeiul articolului 7 din tratat, în domeniul de aplicare a acestuia, este interzisă orice discriminare exercitată pe bază de cetățenie;

18 astfel libera circulație a persoanelor are ca obiectiv să contribuie la stabilirea unei piețe comune în care resortisanții statelor membre au posibilitatea de a-și exercita activitățile economice stabilindu-se sau prestând servicii în orice loc pe teritoriul Comunității;

19 întrucât, în ceea ce privește libertatea de stabilire, acest obiectiv este realizat, în primul rând, prin articolul 52 din tratat care prevede, pe de o parte, că „restricțiile privind libertatea de stabilire a resortisanților unui stat membru pe teritoriul unui alt stat membru se elimină treptat, pe parcursul perioadei de tranziție” și, pe de altă parte, că această libertate de stabilire presupune dreptul de a avea acces la activități independente și la exercitarea acestora „în condițiile definite de legislația țării de stabilire pentru propriii săi resortisanți”;

20 în măsura în care vizează asigurarea, în cadrul perioadei de tranziție, cu efect direct, a beneficiului tratamentului național, articolul 52 nu se referă decât - și nu poate decât să se refere - în fiecare stat membru, la resortisanții altor state membre, cei ai statului membru gazdă intrând deja, prin definiție, sub incidența normelor menționate;

21 întrucât, cu toate acestea, reiese din dispozițiile articolelor 54 și 57 din tratat că libertatea de stabilire nu este complet asigurată numai prin aplicarea normei tratamentului național, această aplicare menținând toate obstacolele, altele decât cele care rezultă din lipsa de deținere a cetățeniei statului membru gazdă și, în special, a celor care rezultă din disparitatea dintre condițiile prevăzute de diferitele legislații naționale pentru dobândirea unei calificări profesionale corespunzătoare;

22 pentru a asigura complet libertatea de stabilire, articolul 54 din tratat prevede că Consiliul realizează un program general pentru eliminarea restricțiilor privind această libertate și

articolul 57 prevede că, între alte măsuri, Consiliul emite directive care vizează recunoașterea reciprocă a diplomelor, a certificatelor și a altor titluri;

23 rezultă din contextul general, atât al Programelor Generale din 18 decembrie 1961, întocmite pentru punerea în aplicare a articolelor 54 și 63 din tratat (JO 1962, pp. 32 și 36), cât și al directivelor emise pentru punerea în aplicare a acestor programe, că domeniul de aplicare al măsurilor de liberalizare în materie de stabilire și de servicii este stabilit de fiecare dată, fără distincție, în conformitate cu cetățenia părților interesate;

24 această concepție, în special în măsura în care vizează efectele recunoașterii reciproce a diplomelor, certificatelor și a altor titluri, respectă norma generală de la articolul 7 din tratat în conformitate cu care se interzice, în domeniul de aplicare a acestuia, orice discriminare exercitată pe bază de cetățenie;

25 de altfel, în măsura în care, în ceea ce privește exercitarea profesiei de medic veterinar, aceasta a fost confirmată pe deplin printr-o declarație privind definirea beneficiarilor directivelor, reluată în procesul verbal a sesiunii Consiliului în cursul căreia au fost adoptate directivele privind recunoașterea reciprocă a diplomelor și coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind activitățile medicilor veterinari;

26 în fapt, în această declarație se precizează că „Consiliul amintește că se înțelege de la sine că libertatea de stabilire, în special pentru titularii de diplome obținute în alte țări din Comunitate, trebuie să fie asigurată în aceleași condiții pentru resortisanții celorlalte state membre și pentru resortisanții statului membru în cauză, cum este, de altfel, cazul cu celelalte directive“;

27 întrucât atât din formularea întrebării adresate cât și din considerentele din decizia instanței naționale rezultă că aceasta din urmă dorește, de asemenea, să afle dacă faptul că partea interesată a dobândit cetățenia franceză prin naturalizare, într-o perioadă ulterioară celei în care obținuse diplomele și titlurile italiene pe care le prezintă, era de natură să influențeze răspunsul la întrebarea adresată;

28 întrucât nicio dispoziție din tratat nu permite, în domeniul de aplicare al acestuia, tratamentul diferit al resortisanților unui stat membru, în funcție de perioada sau modul în care aceștia au dobândit cetățenia acestui stat, în vreme ce, la momentul în care invocă beneficiul dispozițiilor de drept comunitar, aceștia dețin cetățenia unuia dintre statele membre și, de asemenea, celelalte condiții de aplicare a normei pe care o invocă sunt îndeplinite;

29 atunci când sunt evaluate drepturile unui resortisant al unui stat membru, atât în cursul perioadei anterioare, cât și ulterioare celei prevăzute de către directivele menționate, data la care acesta a dobândit calitatea de resortisant al unui stat membru este irelevantă din moment ce o deține atunci când invocă dispozițiile de drept comunitar al căror beneficiu este legat de calitatea de resortisant al unui stat membru;

30 rezultă din considerentele anterioare că articolul 52 din tratat trebuie să fie interpretat în sensul în care, pentru perioada anterioară datei la care statele membre ar fi trebuit să ia măsurile necesare pentru a se conforma Directivelor 78/1026 și 78/1027 ale Consiliului din 18 decembrie 1978, resortisanții unui stat membru nu se pot prevala de această dispoziție pentru a exercita profesia de medic veterinar în acest stat membru în alte condiții decât cele prevăzute de legislația națională;

31 acest răspuns nu anticipează efectele directivelor menționate anterior de la data la care statele membre trebuie să se fi conformat acestora.

Cu privire la cheltuielile de judecată

32 Întrucât cheltuielile efectuate de către Guvernul Republicii Franceze și de către Comisia Comunităților Europene, care au prezentat observații scrise Curții, nu pot face obiectul unei rambursări;

33 procedura are, în raport cu părțile în acțiunea principală, un caracter incidental față de procedura din fața instanței naționale, este de competența acestei instanțe să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată.

Pentru aceste motive,

CURTEA,

pronunțându-se cu privire la întrebarea care i-a fost adresată de către Cour d'Appel din Colmar, prin ordonanța din 9 mai 1978, hotărăște:

Articolul 52 din tratat trebuie să fie interpretat în sensul în care, pentru perioada anterioară datei la care statele membre ar fi trebuit să ia măsurile necesare pentru a se conforma Directivelor 78/1026 și 78/1027 ale Consiliului din 18 decembrie 1978, resortisanții unui stat membru nu se pot prevala de această dispoziție pentru a exercita profesia de medic veterinar în acest stat membru în alte condiții decât cele prevăzute de legislația națională.

Kutscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Donner Pescatore
Sørensen O'Keefe Bosco Touffait

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 7 februarie 1979.

Grefier
A. Van Houtte

Președinte
H. Kutscher